

Dawniej i dziś.

Poziom konieczny ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy ocena dostateczna	Poziom rozszerzający ocena dobra	Poziom dopełniający ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający ocena celująca
- uczeń rozumie pojęcia: historia, przeszłość, data, os czasu, wiek, stulecie, tysiąclecie, kalendarz, mapa, mapa historyczna, źródło historyczne, archeolog, - Uczeń rozumie różnicę między przeszłością a historia - Uczeń wyjaśnia kim są i czym zajmują się historycy , - uczeń rozumie znaczenie określeń: przed nasza era, nasza era, rozumie w jakim celu używamy dat, - Uczeń oblicza upływ czasu między wydarzeniami, zna zasady ustalania wieku na podstawie daty rocznej , - Uczeń zna podział źródeł historycznych	- uczeń rozumie pojęcie zmiana, - Uczeń wymienia i rozumie znaczenie różnych pojęć związanych z historia, - Uczeń rozumie wpływ zmian na życie człowieka, - Uczeń potrafi odczytać informacje z osi czasu, posługuje się cyframi rzymskimi do zapisu wieku, ustala wiek wydarzeń na podstawie daty rocznej, porządkuje chronologicznie wydarzenia z wykorzystaniem osi czasu - Uczeń identyfikuje symbole używane na mapach historycznych, odczytuje proste informacje z mapy historycznej, - Uczeń podje przykłady źródeł historycznych , rozumie w jakim celu korzystamy ze źródeł historycznych - Uczeń potrafi rozróżnić fakt historyczny od opinii	- uczeń potrafi odpowiedzieć na pytanie: po co poznajemy historie - Uczeń dostrzega różne zmiany we współczesnym świecie i podaje ich przykłady , - Uczeń wyjaśnia z czego wynika podział dziejów człowieka na okres: p.n.e. i n. E, potrafi umiejscowić na osi czasu daty wydarzeń sprzed narodzin Jezusa Chrystusa i po jego narodzinach - Uczeń potrafi wyciągnąć wnioski z analizy informacji na mapie historycznej - uczeń rozumie znaczenie pracy archeologa dla poznania historii - Uczeń próbuje odczytać źródło historyczne	- uczeń dostrzega związek między zmianą świata i otoczenia z wiedzą i zachowaniem człowieka - Uczeń dostrzega związki między znajomością dat a prawidłowym poznawaniem historii - Uczeń potrafi opisać proces zmian w przestrzeni wieków na przykładzie wybranego miejsca, np: Kraków - Uczeń wie, na czym polega wiarygodność źródła historycznego	- uczeń wyciąga wnioski z porównania dawnej i współczesnej szkoły, - Uczeń potrafi opisać różne sposoby mierzenia czasu stosowane w przeszłości i obecnie - Uczeń analizuje tekst źródłowy i czerpie z niego informacje - Uczeń dostrzega rolę źródeł historycznych w poznawaniu przeszłości

Moja rodzina, moja ojczyzna, mój świat

Poziom konieczny ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy ocena dostateczna	Poziom rozszerzający ocena dobra	Poziom dopełniający ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający ocena celująca
- uczeń rozumie pojęcia: rodzina, przodek, krewny, pamiątki rodzinne, ojczyzna, mała ojczyzna, legenda, region, barwy narodowe, godło, hymn, Unia Europejska, święta państwowe - Uczeń zna rodzaje rodzin i ich skład - uczeń wymienia różnicę między legendą a historią - Uczeń wymienia główne regiony Polski - Uczeń zna nazwę regionu, w którym mieszka, wskazuje jego położenie na mapie Polski - Uczeń wymienia polskie symbole narodowe, najważniejsze polskie święta narodowe (zna daty tych świąt)	- uczeń rozumie pojęcia: genealogia, drzewo genealogiczne, herb, zwyczaj, obrzęd, tradycja - Uczeń zna sposoby umożliwiające poznanie historii rodziny - Uczeń wie, jak narysować proste drzewo genealogiczne - Uczeń wyjaśnia co przedstawia herb miejscowości - Uczeń opowiada legendę o Lechu, Czechu i Rusie - Uczeń rozumie w jakim celu ludzie tworzyli legendy - Uczeń wymienia przykładowe zwyczaje, obrzędy i tradycje polskie - Uczeń zna i opowiada o jednym ze zwyczajów pochodzącym z regionu, w którym mieszka - Uczeń, wie w jakich okolicznościach wykonuje się hymn narodowy, - Uczeń wymienia symbole UE	- uczeń dostrzega różnicę między małą a wielką rodziną, - Uczeń dostrzega znaczenia pamiątek rodzinnych jako źródeł historycznych - Uczeń wyjaśnia kim jest człowiek zasłużony i w jakim celu się go upamiętnia, wymienia sposoby upamiętniania ludzi zasłużonych - Uczeń potrafi wskazać co jest prawdą a co fikcją w Legendzie o Lechu, Czechu i Rusie - Uczeń potrafi opowiedzieć legendę o swojej miejscowości - Uczeń charakteryzuje poszczególne regiony Polski, - Uczeń wyjaśnia, dlaczego należy chronić zabytki, wymienia najśłynniejsze zabytki w swoim regionie - Uczeń rozumie rolę i znaczenie symboli narodowych	- uczeń potrafi odczytać informacje z prostego drzewa genealogicznego, informacje z pamiątek rodzinnych, ocenia ich znaczenie - Uczeń wyjaśnia w jakim celu tworzy się drzewo genealogiczne - Uczeń przedstawia podstawę fakty związane z historią własnej miejscowości, z postaciami zasłużonymi dla swojej miejscowości - Uczeń wskazuje fakty historyczne w legendzie związanej z jego miejscowością - Uczeń wyjaśnia jakie znaczenie dla ludzi mają zwyczaje, obrzędy i tradycje - Uczeń potrafi wskazać różnicę w regionalnych zwyczajach, obrzędach, tradycjach - Uczeń rozumie w jakim celu obchodzone są święta państwowe - Uczeń wyjaśnia z jakimi wydarzeniami związane są polskie święta narodowe	- uczeń potrafi samodzielnie narysować drzewo genealogiczne swojej rodziny, stworzyć projekt badawczy dotyczący rodziny, regionu w którym mieszka - Uczeń potrafi samodzielnie lub w grupie poszukać informacji na temat swojej miejscowości i stworzyć krótką opowieść o jej historii - Uczeń wyjaśnia jakie korzyści wynikają dla ludzi z przynależności krajów do UE - Uczeń potrafi sformułować własne wnioski dotyczące wpływu historii na życie rodziny, miejsca w którym mieszka, Polski, Europy, - Uczeń potrafi krytycznie oceniać źródła, z którymi pracuje na lekcji historii (autentyczność źródła, wartość historyczna)

Prahistoria i starożytny Egipt

Poziom konieczny ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy ocena dostateczna	Poziom rozszerzający ocena dobra	Poziom dopełniający ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający ocena celująca
- uczeń wymienia pierwszą epokę historyczną: starożytność, odczytuje z osi czasu czas jej trwania - Uczeń rozumie pojęcia: epoka, starsza epoka kamienia, młodsza epoka kamienia, Żywny Półksiężyc, cywilizacja, społeczeństwo, państwo, faraon, pismo, pisarz, hieroglify, papirus, politeizm, życie pozagrobowe, mumia, piramida - Uczeń wyjaśnia na czym polega koczowniczy i osiadły tryb życia - Uczeń wskazuje na mapie obszar Żywnego Półksiężyca, Egipt - Uczeń wymienia nazwy grup społecznych w starożytnym Egipcie - Uczeń zna wygląd pisma egipskiego	- uczeń rozumie pojęcia: prahistoria, człowiek rozumny, krzemień - Uczeń wymienia zajęcia ludności z czasów prehistorycznych - Uczeń wymienia skutki osiadłego trybu życia człowieka - Uczeń wymienia warunki pozwalające stwierdzić, że cywilizacja znajduje się na wysokim poziomie - Uczeń podaje okres czasowy kiedy istniała cywilizacja egipska, - Uczeń wyjaśnia kto i dlaczego budował piramidy, dlaczego po śmierci człowieka sporządzano mumie - Uczeń korzystając z różnych ilustracji potrafi wskazać osiągnięcia cywilizacji egipskiej	- uczeń odczytuje z osi czasu czas trwania prehistorii - Uczeń wyjaśnia jakie zmiany zaszły w czasach prehistorycznych i rozumie ich znaczenie dla rozwoju człowieka - Uczeń omawia położenie geograficzne i warunki naturalne Egiptu - Uczeń wyjaśnia rolę Nilu dla cywilizacji egipskiej - Uczeń omawia rolę i znaczenie grup społecznych dla rozwoju Egiptu - Uczeń wyjaśnia znaczenie pisma dla funkcjonowania państwa egipskiego - Uczeń wie, dlaczego piramidy nazywano „domem wieczności” - Uczeń omawia wpływ cywilizacji egipskiej na współczesną Europę	- uczeń potrafi omówić warunki panujące w Europie w okresie zlodowacenia - Uczeń potrafi opisać pierwsze osady człowieka, potrafi scharakteryzować warunki panujące w pierwszych osadach - Uczeń potrafi uzasadnić stwierdzenie, że „Egipt był darem Nilu”, - Uczeń wyjaśnia dlaczego społeczeństwo starożytnego Egiptu można przedstawić za pomocą piramidy - Uczeń zna podstawowych bogów starożytnego Egiptu, - Uczeń rozumie związek między wynalezieniem pisma a rozwojem cywilizacji - Uczeń wyjaśnia związek między wiarą w życie pozagrobowe a pojawieniem się procesu mumifikacji - Uczeń przedstawia wyobrażenia Egipcjan na temat życia pozagrobowego	- uczeń podaje argumenty ze znanych w klimacie i zmiany środowiska rozpoczęte w prehistorii mają znaczenie dla współczesnych ludzi, - Uczeń wskazuje podobieństwa i różnicę między Państwem Żywnego Półksiężyca a Egiptem - Uczeń omawia warunki życia mieszkańców starożytnego Egiptu - Uczeń analizuje różne źródła historyczne związane z wiarą Egipcjan w życie pozagrobowe

Starożytna Grecja

Poziom konieczny ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy ocena dostateczna	Poziom rozszerzający ocena dobra	Poziom dopełniający ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający ocena celująca
- uczeń zna postać Peryklesa - Uczeń rozumie pojęcia: miasto- państwo, demokracja ateńska , obywatel, agora, Akropol , bogowie olimpijscy, Olimp, mitologia, mit, heros, filozofia, igrzyska olimpijskie , teatr, tragedia, komedia - Uczeń wskazuje na mapie położenie Grecji i Aten oraz zasięg cywilizacji greckiej - Uczeń podaje, kto był obywatelem w cywilizacji greckiej, - Uczeń wyjaśnia zasady cywilizacji greckiej, jak starożytni Grecy wyobrażali sobie bogów - Uczeń wymienia dyscypliny sportowe starożytnych igrzysk olimpijskich, opisuje wygląd starożytnego teatru	- uczeń rozumie pojęcia: zgromadzenie ludowe, polityk, „ czasy Peryklesa” - Uczeń odczytuje z osi czasu kiedy istniała demokracja ateńska , - Uczeń omawia położenie geograficzne i warunki naturalne panujące w Grecji - Uczeń wymienia prawa i obowiązki obywateli Aten, omawia edukację ateńskich chłopców i dziewcząt - Uczeń zna postaci: Sokrates, Herakles - Uczeń wskazuje na mapie górę Olimp, Olimpie - Uczeń wymienia najważniejszych bogów greckich, osiągnięcia cywilizacji greckiej - Uczeń wymienia przykłady starożytnych świątyń , zabytków - Uczeń zna datę: 776 r. p. n. e.	- uczeń rozumie pojęcia: demokracja pośrednia, demokracja bezpośrednia - Uczeń rozumie dlaczego Grecy nie stworzyli jednego dużego państwa - Uczeń rozumie, że nie każdy mieszkaniec Aten był obywatelem - Uczeń rozumie jaką rolę w rozwoju demokracji odegrał Perykles, opowiada o dokonaniach Heraklesa, opowiada czym zajmował się Sokrates - Omawia wpływ cywilizacji greckiej na współczesną Europę	- uczeń dostrzega zależność między warunkami naturalnymi starożytnej Grecji a powstaniem miast-państw - Uczeń wskazuje podobieństwa i różnicę między demokracją ateńską a współczesną demokracją - Uczeń dostrzega różnicę między starożytną szkołą ateńską a szkołą współczesną - Uczeń zna postaci: Fidiasza, Myrona - Uczeń rozumie w jakim celu Grecy tworzyli mity, budowali świątynie - Uczeń rozumie znaczenie słów Sokratesa: „ wiem, że nic nie wiem”, rozumie pojęcie: „pokój boży” - Uczeń omawia organizację i przebieg starożytnych igrzysk olimpijskich, starożytnego teatru, opisuje okoliczności powstania starożytnego greckiego teatru	- uczeń opisuje wygląd starożytnych Aten - Uczeń zna daty: 393 r. n. e. , 1896 r. n. e. - Wskazuje na najważniejsze podobieństwa i różnicę między starożytnymi igrzyskami olimpijskimi a współczesnymi, między starożytnym teatrem a współczesnym

Starożytny Rzym

Poziom konieczny ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy ocena dostateczna	Poziom rozszerzający ocena dobra	Poziom dopełniający ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający ocena celująca
- uczeń rozumie pojęcia: Italia, imperium, niewolnik, amfiteatr, gladiator, termy, łacina, prawo rzymskie, luk triumfalny, tolerancja religijna, monoteizm, Biblia, chrześcijaństwo, chrześcijanie, - Uczeń wskazuje na mapie starożytny Rzym i zasięg Imperium Rzymskiego - Uczeń wyjaśnia kto mógł być obywatelem rzymskim - Uczeń wymienia grupy społeczeństwa rzymskiego - Uczeń zna postać Jezusa Chrystusa - Uczeń wyjaśnia okoliczności w jakich doszło do powstania chrześcijaństwa	- uczeń rozumie pojęcia: republika, cesarstwo, cesarz, senat, Żydzi, judaizm, Dekalog, Ewangelia, Mesjasz - Uczeń zna daty: 508 r. p.n. e., 27 r. p. n. e. - Uczeń zna postaci: Juliusz Cezar, Oktawian August, - Uczeń wyjaśnia zasady działania republiki rzymskiej, cesarstwa rzymskiego - Uczeń wymienia zajęcia niewolników i rozumie dlaczego dzisiaj niewolnictwo jest zakazane - Uczeń wymienia najważniejsze informacje na temat wierzeń Żydów, - Uczeń wskazuje cechy charakterystyczne religii chrześcijańskiej - Uczeń wymienia powody rozwoju chrześcijaństwa mimo prześladowań	- uczeń wyjaśnia, dlaczego Rzymianom udało się stworzyć imperium - Uczeń zna datę: 380 r. - Uczeń wymienia elementy uzbrojenia legionisty rzymskiego, - Uczeń omawia organizację i zasady działania armii rzymskiej , - Uczeń rozumie znaczenie niewolnictwa dla funkcjonowania Imperium Rzymskiego - Uczeń wymienia osiągnięcia cywilizacji rzymskiej , - Uczeń wskazuje na mapie zasięg terytorialny Imperium Rzymskiego, Palestynę - Uczeń wyjaśnia w jakim celu organizowano walki gladiatorów - Uczeń opisuje rzymski amfiteatr, rzymskie termy - Uczeń na podstawie mapy omawia rozwój chrześcijaństwa w starożytności - Uczeń omawia działalność Jezusa Chrystusa, wyjaśnia przyczyny konfliktu między Jezusem a żydowskimi przywódcami religijnymi - Uczeń zna okoliczności, w których chrześcijaństwo stało się religią państwową w Imperium Rzymskim	- uczeń zna daty: 395 r., 476 r. - Uczeń przedstawia okoliczności upadku republiki rzymskiej, powstania cesarstwa, upadku cesarstwa - Uczeń porównuje prawa obywatelskie kobiet i mężczyzn w Imperium Rzymskim , omawia pozycję kobiety w społeczeństwie rzymskim - Uczeń opisuje starożytną szkołę rzymską, - Uczeń opisuje wpływ cywilizacji rzymskiej na współczesną Europę, - Uczeń rozumie dlaczego różne grupy społeczne w Imperium Rzymskim przyjmowały chrześcijaństwo - Uczeń wyjaśnia dlaczego pierwsi chrześcijanie byli prześladowani, wymienia metody prześladowań pierwszych chrześcijan - Uczeń rozumie znaczenie uznania chrześcijaństwa za religię panującą w Imperium Rzymskim, dostrzega wpływ chrześcijaństwa na współczesną Europę	- uczeń wyjaśnia różnicę między demokracją ateńską a republiką rzymską - Uczeń opisuje życie codzienne mieszkańców Imperium Rzymskiego - Uczeń podaje przykłady stosowania rozwiązań architektonicznych w Imperium Rzymskim i współcześnie - Uczeń wyjaśnia związek między judaizmem a chrześcijaństwem